

Седма национална конференция с международно участие „Застраховането и осигуряването в България при условията на евроинтеграцията: предизвикателства пред продължаващата адаптация“

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД ОСИГУРИТЕЛНИТЕ СИСТЕМИ

(Продължава от бр. 13)

Секцията, посветена на предизвикателствата пред функционирането на осигурителните системи в България, бе ръководена от г-р **Никола Абаджиев** - председател на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО). С доклади взеха участие **Бисер Петков** - ръководещ Управление „Осигурителен надзор“ в КФН („Стимули за спестяване и тяхното отражение върху развитието на допълнителното пенсионно осигуряване: сравнителен анализ в страните от Централна и Източна Европа“, който доклад поместихме в предния брой на вестника); **Станислав Димитров** - главен изпълнителен директор на ПОК „ДСК - Родина“ АД („Предизвикателства пред развитието на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване“); **Милен Марков** - председател на Комитета по инвестиции и капиталови пазари (КИКП) на БАДДПО (ДВъвеждане на мултифондовете в допълнителното доброволно пенсионно осигуряване в България“); г-р **Васил Владимиров** („Швейцарското правило и повишаването на пенсиите“); ст. ас. г-р **Илко Кръстителски** („Анализ на дейността на дружествата за доброволно здравно осигуряване в България за периода 2005-2007 г. по основни показатели“); ас. **Николай Нинов** от СА „Д. А. Ценов“ - Свищов („Дългосрочните грижи - ревизия на политиката на държавите членки на ЕС“); ст. ас. г-р **Силвия Пантелеева-Йорданова** от СА „Д. А. Ценов“ („Нови аспекти на държавната регулация и надзор на приватизираните осигурителни схеми в България“); проф. г-р м. н. **Мирослав Попов** („Здравното осигуряване в България - ляво, дясно или българско“); докторант **Мирослава Христова** („Теоретична основа за определяне на здравноосигурителната вноска при задължителното здравно осигуряване“); **Дочка Велкова** от Икономическия институт на БАН („Влияние на публичната пенсионна система върху пазара на труда“).

Оригинална бе темата на доклада на ас. Николай Нинов от СА „Д. А. Ценов“ - Свищов, посветена на напълно непознатата за широката публика (и не само) у нас „дългосрочна грижа“ в ЕС. Лекторът използва следното възприето в Европа определение за тази социална дейност: „Дългосрочна грижа (Long-term care) е съвкупност от услуги, нужни на хора, които са зависими от чужда помощ при осъществяване на основни дейности от всекидневния живот. Предоставянето на този основен компонент за лична грижа често става в комбинация с помощ, включваща основни медицински услуги, като например: помощ при превръзка на рана, овладяване на болка, лечение, наблюдение на здравето, както и грижи, целящи превенция, рехабилитация или облекчаване здравето на възрастния индивид.“

Кои са акцентите на реформите в областта на „дългосрочната грижа“ в ЕС? Преди всичко - в осигуряване на подобрена социална защита за по-възрастните хора срещу финансовите последствия на възникналата нужда от „дългосрочна грижа“; на второ място - фокусиране на наличните ресурси върху най-големите нужди от този род грижи; на трето място е загрижеността за недостатъчно предлагане на услугите и претоварване на семействата в онези държави, които имат сравнително малки и слабо развити системи за грижи; на четвърто място е стремежът да се ограничи растежът на цената на „дългосрочната грижа“.

След това лекторът разглежда основните насоки за решаване на проблема с „дългосрочната грижа“ в страните от ЕС. Това са: реформиране на националното социално законодателство и въвеждане на специфично законодателство, занимаващо се с „дългосрочната грижа“ - такава практика се среща в Германия (Gesetzliche Pflegeversiche-

rung), Австрия (Bundespflgegeldgesetz), Люксембург (Law of 19 June 1998 г.), Испания (Ley Generalde la Seguridad Social); социалното осигуряване, включващо работодателите и работниците (като източници на финансиране), се използва за покриване на риска от възникване на тази грижа - така стоят нещата в Португалия (Social insurance: Statutory Decree), Малта (Act dwarf is - Sigurta' Sociali), Белгия и други; интегриране на „дългосрочната грижа“ в националните социални програми за съдействие - социално подпомагане (Франция - Code de la securite sociale); Словакия - Zakon o socialnej pomoci; Румъния - Legea privind asistenta sociala a persoanelor varstnice; Чехия - Zakon o socialnch sluzbach) и други; липса на специфична законодателна инициатива за „дългосрочна грижа“. В Унгария (Torveny as zocialis igazgatásrol es szocialis ellátásokrol) нуждата е покрита в рамката на съществуващите правила за здравна грижа и социално подпомагане. В скандинавските страни (Норвегия, Швеция) е проведена последователна децентрализация на здравната и дългосрочната грижа, в резултат на която отговорността се делегира от централната на местните власти.

Същността на „дългосрочната грижа“ е в предоставяне на услуги с цел да се минимизира, възстановява или компенсира загубата на независимо физическо или умствено функциониране. Казано с други думи - да се асистира на хора с услуги по поддръжка на дейности от всекидневния живот (обличане, хранене, пазаруване, лична хигиена, личен тоалет и други). Услугите включват подпомагащи или наблюдаващи действия с цел оказване на помощ от страна на трето лице, обясни лекторът.

Полето на дългосрочната грижа принадлежи на „общоприетата“ здравна система, но също и на медико-социалния

сектор, защото помощта от „дългосрочната грижа“ удовлетворява и двете - здравните и личните нужди. В такъв случай обхващат на услугите, които би следвало да бъдат предоставяни, е изключително широк.

„Дългосрочната грижа“ обхваща две основни групи помощи: помощи в натура и парични помощи.

Алтернативите за финансиране на „дългосрочната грижа“, които представи ас. Нинов, са: данъци от държавата (Дания, Ирландия, Исландия, Австрия, Великобритания); специализирано осигуряване за „дългосрочна грижа“ (Германия); здравно осигуряване (Холандия); местни (общински, регионални) данъци и такси (Финландия, Швеция); специални контрибуции и държавни субсидии (Лихтенщайн).

Демографската ситуация в Европейския съюз може да се охарактеризира като силно оловена, подчерта лекторът. Освен вече посочената „неблагоприятна“ проекция за демографското развитие на населението (до 2050 година), за пръв път в Европа броят на хората над 65 години превишава под петнайсетгодишните. Това е безпрецедентно явление, което е факт от началото на десетилетието. Успоредно с него раждаемостта продължава да спада. Повечето демографи смятат, че Европа ще трябва да се примири със ситуацията и да се научи да живее различно, като управлява по-добре държавните пари за финансиране на пенсионните и здравните системи,

но и като приема растящата политическа тежест на хората в напреднала възраст.

Въпреки осъзнатата необходимост като положителен може да бъде отчетен моментът, че текущото предлагане на „дългосрочна грижа“ не се превръща непременно в глобална и универсална рамка за предоставяне на дългосрочни услуги. Държавите членки се стремят към осигуряване на устойчива комбинация от държавни и частни източници на финансиране. Мерките включват промени в механизмите на финансиране, но обезпеченото финансиране на дългосрочните грижи все още не е постигнато в голям брой държави, както става ясно от анализа на посочените примери, подчерта ас. Нинов.

Предоставянето на услуги в домашни условия или в рамките на местните общности, което е пригодно за лица в зависимо положение, се предпочитат като алтернатива на институционалните грижи. Подкрепата на персонала, осигуряващ полагането на неформални грижи, и използването на нови технологии могат да помогнат на хората да останат възможно най-дълго в своите собствени домове. В този контекст структурните фондове на Европейския съюз би следвало да се използват за насърчаване на реформите по деинституционализацията и в подкрепа на услугите, предоставяни в рамките на различните общности на държавите членки.

В резултат на по-добрата координация между здравео-

пазването и социалните услуги се счита за критично важно постигането на достатъчен обхват на грижите, позволяващ осигуряване на високо качество и ефикасно използване на ресурсите при предоставянето на „дългосрочни грижи“ в институционална среда или в рамките на различните общности. За да се гарантира високо качество, логично е предвидените мерки да включват унифицирани стандарти и механизми за сертифициране на качеството, съчетани с налагани по законодателен път методи за оценяване.

Икономическото и бюджетното предизвикателство, което настъпва със застаряващото европейско население, включва разработване на стратегии в насока:

- бързо намаляване на дълга; необходимост държавите членки да постигнат и поддържат добри бюджетни позиции и да съкратят общественя дълг, преди застаряващото население да се разшири и да доведе до покачване на обществените разходи;

- реформа на пенсионната, на здравната и на системата за дългосрочни грижи - държавите членки трябва да превиждат подходящи реформи на своите социални системи, за да осигуряват тяхната финансова жизнеспособност.

Г-н Нинов цитира следната мисъл на Владимир Шпидла - европейски комисар по социалните въпроси: „...европейците не бива повече да разглеждат застаряването като разход или заплаха. Икономиката трябва да използва възможностите на нови пазари, свързани с нуждите на по-възрастното население...“. Като доказателство на неговите думи ас. Нинов посочи факта, че вече усилено се говори за необходимостта от практическото изграждане и функциониране на „сребърна икономика“, която да предлага нови услуги, но и нови стоки на най-възрастната част от европейското население.

(Следва)
СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

СРОДНИ ИЗДАНИЯ - ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО И ОСИГУРЯВАНЕТО

(Продължава от стр. 2)

Същият вестник в броя си /29/ от 19-25 юли 2008 г. посвещава много голям материал на злостранната тема за санкционирането на застрахователи от Комисията за защита на конкуренцията, който е със заглавие „КЗК бръкна в изтънялата кесия на „Гражданска отговорност“ на авторката Светлана Стоилова.

Както вече отбелязахме, няма да даваме подробности от отделни материали по случая, защото той има развитие.

Поради същата причина само ще отбележим публикацията по темата в брой 29 от 18 юли 2008 г. на в. **КЕШ**. Впрочем те са две: „2,45 млн. лв. глоби за картел на застрахователите“ с подзаглавие „Дружествата се договаряли за минимална премия по „Гражданска отговорност“ и таван на комисионите за посредници, смята КЗК.“, и втората „Застрахователният бранш ще обжалва решението“.

Интерес предизвиква и интервюто на Албена

Алексиева с Николай Логофетов, изпълнителен директор на „Граве България“ АД в същия вестник - бр.30 от 25 юли 2008 г. Заглавието е „Хората вече по-трудно сключват дългосрочни застраховки „Живот“ и подзаглавие „От няколко месеца вече имаме първи стъпки на пазара на общото застраховане“.

С малко закъснение (Тъй като случаят напредна в своето развитие) и в. **ИКОНОМИЧЕСКИ ЖИВОТ** и в. **ИКОНОМИЧЕСКИ ЖИВОТ** отбелязва решението на КЗК за наложени глоби на застрахователи с материала на Албена Алексиева „Застрахователите наказани заради картел“, който има и подзаглавие „Компаниите отричат, предстои ВАС да отсъди кой е прав в спора им с антимонополната комисия“.

На цяло фолио са разположени материалите по темата пенсионно осигуряване под заглавие „Мултифондовете - шанс за пенсионната система“ и подзаглавие „Деветте фонда управляват близо 640 млн. лв., до 2009 г. се очакват още 160 млн. лв. Интересно и кате-

горично звучи и надзаглавието „Реформата в българската пенсионна система се оказва една от най-добрите в света. Новите регулации, които се задават, ще я направят още по-добра“. Разработката на материала е на Найден Недялков и Иван Маджаров, а са поместени и отделни мнения и позиции от Никола Абаджиев, председател на УС на БАДДПО - „Хората решават според риска“, от Милан Марков, председател на УС и изпълнителен директор на ПОД „Съгласие“, на Николай Стойков, главен изпълнителен директор на ИНГ ПОД“, и от експерта Павел Соколов.

Специално ще отбележим и съдържателното интервю на Найден Недялков със София Христова, изпълнителен директор на ПОД „Алианс България“, озаглавено „Промените ще стимулират развитието на третия стълб“ и подзаглавие „Все още има спорни моменти, които ще обсъдим със социалното министерство“. Интервюто е в бр. 139 от 21 юли 2008 г. на в. „Пари“.

В брой 28/12.07-18.07.2008 г. на вестник „Банкеръ“ е пък материалът „Нови правила за инвестициите на социалните фондове“.